

дає право на використання сорту іншій особі (ліцензіату), яка бере на себе зобов'язання вносити ліцензіару обумовлені договором платежі і здійснювати інші дії, передбачені ліцензійним договором.

Звертаємо увагу на те, що статтею 40 зазначеного Закону передбачено саме право, а не обов'язок володільця патенту передати свої майнові права інтелектуальної власності на сорт/видати дозвіл (ліцензію) на використання сорту іншій особі.

У зв'язку з цим, передача володільцем патенту таких прав одним особам, при одночасній відмові цих прав іншим особам, відповідно до Закону України «Про захист економічної конкуренції», за певних умов, може бути кваліфіковано як зловживання монопольним становищем, що тягне сувору відповідальність.

Порушення майнових прав інтелектуальної власності на сорти рослин, що належать суб'єктам господарювання, зі сторони інших суб'єктів господарювання, за певних умов, може бути кваліфіковане як недобросовісна конкуренція відповідно до Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».

Крім цього, набуття та комерційний обіг прав інтелектуальної власності на сорти рослин за участю іноземних осіб та осіб без громадянства можуть бути предметом правового регулювання Закону України «Про міжнародне приватне право».

На підставі викладеного пропонуємо статтю 2 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» викласти в наступній редакції:

«Стаття 2. Законодавство України про охорону прав на сорти рослин
Законодавство України про права на сорти рослин базується на Конституції України та складається із Цивільного кодексу України, цього Закону та інших законів України, міжнародних договорів у сфері охорони прав на сорти рослин, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України».

УДК 347.77

Іськова О.В., Гончар В.А., Шпак П.І.

Український інститут експертизи сортів рослин, Україна

e-mail: oiskova@ukr.net

КОЛІЗІЙНІ НОРМИ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА ЩОДО ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА СОРТИ РОСЛИН

Конституція України гарантує кожному громадянину свободу наукової та науково-технічної діяльності. Правова охорона селекційних досягнень, як об'єктів права інтелектуальної власності, сьогодні стає актуальною для комерційної, підприємницької та виробничої діяльності суб'єктів господарювання різних форм власності.

Відповідно до положень статті 5 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» іноземні особи і особи без громадянства набувають, здійснюють та користуються охороною прав на сорти рослин відповідно до цього Закону нарівні з громадянами та юридичними особами України, крім випадків, прямо передбачених цим Законом, іншими законодавчими актами України або міжнародними договорами.

Правовідносини у сфері права інтелектуальної власності на сорти рослин є цивільно-правовими (Цивільний кодекс України), а отже, зазначені цивільно-правові відносини за участю іноземних осіб та осіб без громадянства потрапляють у сферу дії Закону України «Про міжнародне приватне право», який встановлює порядок урегулювання приватноправових відносин, які хоча б через один із своїх елементів пов'язані з одним або кількома правопорядками, іншими, ніж український правопорядок.

Відповідно до статті 1 зазначеного Закону до приватноправових відносин належать відносини, які ґрунтуються на засадах юридичної рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності, суб'єктами яких є фізичні та юридичні особи, які обтяжені «іноземним елементом» – ознакою, яка характеризує приватноправові відносини, що регулюються цим Законом, та виявляється в одній або кількох з таких форм: хоча б один учасник правовідносин є громадянином України, який проживає за межами України, іноземцем, особою без громадянства або іноземною юридичною особою; об'єкт правовідносин знаходиться на території іноземної держави; юридичний факт, який створює, змінює або припиняє правовідносини, мав чи має місце на території іноземної держави.

Актуальність теми дослідження полягає у розробці правил вибору колізійних норм, передбачених Законом України «Про міжнародне приватне право», які мають бути застосовані на різних етапах здійснення права інтелектуальної власності на сорти рослин за участю іноземців та осіб без громадянства.

Такі правила, на наш погляд, можна сформулювати у наступному вигляді:

1) щодо порядку набуття іноземцями і особами без громадянства права інтелектуальної власності на сорти рослин в Україні – застосовуються норми законодавства України, зокрема, Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» (стаття 5 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»)

2) щодо захисту іноземцем та/або особою без громадянства права інтелектуальної власності на сорти рослин, набутих в Україні, – застосовується право держави, у якій іноземець або особа без громадянства вимагає захисту цих права (стаття 37 Закону України «Про міжнародне приватне право»);

3) щодо договорів по передачі майнових прав інтелектуальної власності на сорти рослин, набутих в Україні/ліцензійних договорів

за участю іноземця та/або особи без громадянства – застосовується право держави-місця укладення договору, якщо інше не передбачено самим договором (розділи III, VI Закону України «Про міжнародне приватне право»);

4) щодо відшкодування шкоди за недоговірне порушення майнових прав інтелектуальної власності, набутих в Україні, – застосовується право держави-місця заподіяння шкоди/настання наслідків заподіяної шкоди (Розділ VII Закону України «Про міжнародне приватне право»).

Сформульований підхід у виборі колізійної норми щодо приватно-правових відносин у сфері права інтелектуальної власності на сорти рослин, обтяжених «іноземним елементом» – є запорукою належного захисту майнових та особистих немайнових прав інтелектуальної власності на сорти рослин, набутих в Україні.

УДК 633:631

Ночвіна О.В., Мізерна Н.А., Носуля А.М.

Український інститут експертизи сортів рослин, Україна

e-mail: elena.mikoljuk@gmail.com

АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ СОРТІВ РОСЛИН, ПРИДАТНИХ ДЛЯ ПОШИРЕННЯ В УКРАЇНІ 2019 РОКУ

Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні (далі - Реєстр сортів рослин України) – офіційний перелік сортів рослин, придатних для поширення в Україні, згідно чинного Закону України «Про охорону прав на сорти рослин», який регулює майнові і особисті немайнові відносини, що виникають у зв'язку з набуттям, здійсненням та захистом прав інтелектуальної власності на сорти рослин.

Формування Реєстру сортів рослин України здійснюється шляхом проведення експертизи заявок та прийняття рішень щодо них. Експертиза заявки має статус державної науково-технічної експертизи і складається з формальної експертизи (експертизи за формальними ознаками) та кваліфікаційної (технічної) експертизи. Кваліфікаційна експертиза передбачає проведення комплексу польових, лабораторних і аналітичних досліджень, необхідних для підготовки експертного висновку за заявкою та прийняття рішення щодо державної реєстрації сорту і прав на нього.

Компетентний орган визначає порядок ведення Реєстру заявок, Реєстру патентів, Реєстру сортів рослин України відповідно до статті 6 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин».

Реєстр сортів рослин України містить сукупність офіційних відомостей щодо державної реєстрації майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту рослин, які постійно зберігаються на електронному та паперовому носії.